

Valija Liepkalne, Odrija Gercāne

Kristaps Krūmiņš. Foto: Agnese Šteinberga

Pasākums

“Vārdi un bildes”

2016. gada 1. decembrī Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēkas Izglītības zinātņu un Psiholoģijas bibliotēkā (Jūrmalas gatvē 76) notika pasākums “Vārdi un bildes”, kurā norisinājās tikšanās ar LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes (PPMF) pasniedzējiem – māksliniekam, kā arī tika atklāta grāmatu izstāde, kuras mērķis bija iepazīstināt klātesošos ar mākslinieku veikumu, veidojot grāmatu dizainu un ilustrācijas. Pasākuma dalībniekiem bija iespēja piedalīties arī radošajā darbnīcā un izmēģināt savas prasmes sižetu ilustrēšanā.

Pasākumā piedalījās profesors Roberts Muzis, Agata Muze, Ēra Zalcmane, Ingrida Irbe un Aivars Plotka, kā arī mākslas zinātniece, pedagoģijas doktore Austra Avotiņa. Kopā bija sanākuši mākslinieki, kuru daiļrade ir saistīta arī ar grāmatu dizaina veidošanu un ilustrēšanu. Klātesošajiem bija iespēja dzirdēt no “pirmavotiem”, kā norit mākslinieciskais process, un piedalīties sarunās par grāmatām un mākslu kā savstarpēji saistītām parādībām.

Profesore **Austra Avotiņa** savā stāstījumā pievēršās grāmatu mākslinieciskā noformējuma nozīmei no senatnes līdz mūsdienām. Profesore minēja dažādus

grāmatu noformējuma vizuālos aspektus. Veiksmīgs grāmatas dizains iedarbojas uz vairākām maņām – tausti, dzirdi, redzi, smaržu un garšu. Māksliniekam jāpānāk, lai viss – formāts, iesējums, atstarpe, proporcijas,

Pasākumu atklāj PPMF dekāne Malgožata Raščevska.
Foto: Agnese Šteinberga

Profesore Austra Avotiņa stāsta par grāmatu mākslu no senatnes līdz mūsdienām. Foto: Agnese Šteinberga

Ēra Zalcmane rāda savas ilustrācijas. Foto: Agnese Šteinberga

Ingrīda Irbe rāda un stāsta par sava mākslas albuma tapšanu. Foto: Agnese Šteinberga

Kristīne Anete Berkolde. Foto: Agnese Šteinberga

Meldra Rudzīte. Foto: Agnese Šteinberga

augstums, platums, biezums, svars – izceltu grāmatas saturu un būtu ideāli lietojams. Presentāciju vizuāli bagātāku padarīja attēli ar dažām slavenākajām un greznākajām grāmatām, piemēram, Gūtenberga Bībele, Sudraba kodekss, Marijas Stjuartes breviārijs u. c. Pirmais Jāzepa Pīgožņa balvas laureāts, profesors **Roberts Muzis**, dalījās savā pieredzē par grāmatu ilustrēšanu pagājušā gadsimta 60.–80. gados, kad vēl nebija pieejamas modernās tehnoloģijas un poligrāfijas materiāli. Gleznotāja, grafiķe **Agata Muze** stāstīja par sadarbību ar daudzām Latvijas izdevniecībām, kā rezultātā ir tapušas pēc satura atšķirīgas grāmatas – gan bērnu grāmatas, gan kristīgās literatūras izdevumi. **Ēra Zalcmane** ar grāmatu ilustrēšanu nodarbojas kopš 1989. gada. Viņa ir piedalījusies starptautiskās grāmatu mākslas izstādēs – Bratislavas ilustrāciju biennālē 1997. gadā, izstādē *World illustration'98* Bratislavā un grāmatu grafikas izstādē Japānā 1998. gadā. Māksliniece pasākuma dalībniekus iepazīstināja ar oriģināliem zīmējumiem, kas izmantoti izdevniecības “Artava” izdotajās grāmatās. No **Ingrīdas Irbes** stāstījuma uzzinājām par viņas mākslas albumu izdošanas niansēm digitālajā laikmetā. Grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele 2015” nominācijas “Gada mākslinieks” uzvarētājs **Aivars Plotka** runāja par unikālā izdevumu “Terra Mariana. 1186–1888: albums un komentāri” faksimilizdevuma tapšanu.

Aplūkojot **grāmatu izstādi**, apmeklētājiem bija iespēja izbaudīt Ēras Zalcmanes ilustrēto teiksmaino bērnu grāmatu pasauli, iepazīt LU asociētā profesora – provokatīvā mākslinieka Jura Utāna noformētos Žorža Simenona kriminālromānus, pārļapot ar “Lielo folkloras gada balvu 2007” apbalvoto Luda Bērziņa monogrāfiju “Greznas dziesmas”, pie kuras noformējuma strādāja mākslinieks Juris Ņikiforovs un radošā grupa. Īpaši jāatzīmē Aivara Plotkas veidotās grāmatas, kas nominētas vairākos “Zelta ābeles” konkursos: “Terra Mariana. 1186–1888” (2015), “Rīgas viesnīcu arhitektūra” (2013), “Krustpils villaines” (2012) u. c.

Paralēli pasākumam notika arī **radošā darbnīca**, kur jebkurš interesents varēja izmēģināt spēkus ilustrāciju veidošanā savam izvēlētajam literārajam sižetam (dzeja, pasaka, domu grauds utt.). Mākslinieku lomā iejūtās

Profesors Roberts Muzis.
Foto: Agnese Šteinberga

Agata Muze.
Foto: Agnese Šteinberga

Sveicam LU docenti *Dr. paed.* Austru Avotiņu ar profesores titula iegūšanu!
Foto: Agnese Šteinberga

gan LU PPMF studenti, gan citi interesenti: **Ļevs Rusi-
lo, Kristaps Krūmiņš, Inese Sondore, Meldra Rudzīte,
Kristīne Anete Berkolde, Diāna Siliņa, Monta Ķikuste,
Anna Braunfelde, Svetlana un Poļina Potapenko.** Materiālus un krāsas radošajai darbnīcai nodrošināja
sponsors **SIA HOBBYSET**, kas piedāvā preces radošiem
cilvēkiem, māksliniekiem, dekoratoriem, mākslas sko-
lām, radošajiem pulciņiem. Radošās darbnīcas dalīb-
nieku mākslinieciskā darba rezultātu varēja aplūkot
darbu **izstādē**.

Gan viesi, gan apmeklētāji pēc pasākuma jutās pa-
cilāti un iepriecināti. Vairāki pasākuma apmeklētāji at-
zinīgi izteicās par iespēju turēt rokās mākslinieku ori-
ģināldarbus grāmatu ilustrācijām un novērtēja iespēju
klātienē dzirdēt katra pasniedzēja dažādos stāstus par
viņu dzīvi un ceļu līdz mākslai. Kāds apmeklētājs bija
patīkami pārsteigts, cik talantīgi un zinoši ir mūsu pa-
sniedzēji!

Pozitīvas emocijas pēc pasākuma. Foto: Agnese Šteinberga

Aivars Plotka un TERRA MARIANA.
Foto: Agnese Šteinberga

Apmeklētājiem bija iespēja turēt rokās oriģinālos mākslinieku zīmējumus.
Foto: Agnese Šteinberga